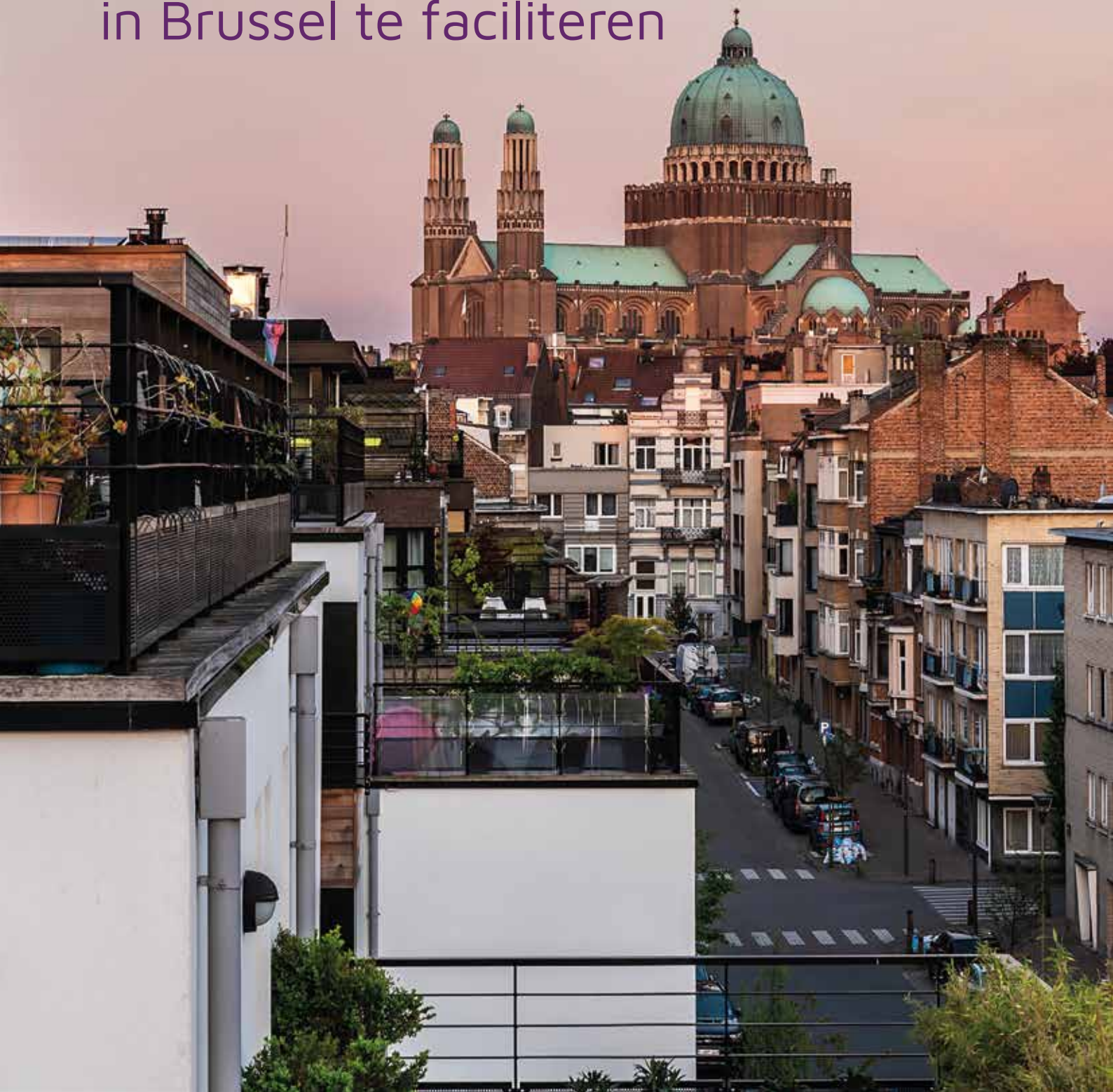

Drie strategische krachtlijnen
om een toegankelijke, betaalbare
en gediversifieerde energietransitie
in Brussel te faciliteren

INHOUD

1. INLEIDING

Boodschap van Faouzia Hariche, Voorzitter van de Raad van bestuur en Inne Mertens, Algemeen directeur

2. CONTEXT

2.1. De waardeketen onder de loep

- a) Van consumenten naar consum'actoren
- b) Een netbeheer gericht op de toekomst
- c) Een energiemarkt boordevol opportuniteiten

2.2 Brussel: talrijke specifieke kenmerken

2.3 Een rol in evolutie

3. ONZE STRATEGISCHE KRACHTLIJNEN

3.1 Eerste krachtlijn: de nieuwe gebruiken in de netten en de markten integreren

3.2 Tweede krachtlijn: de energietransitie faciliteren voor alle klanten

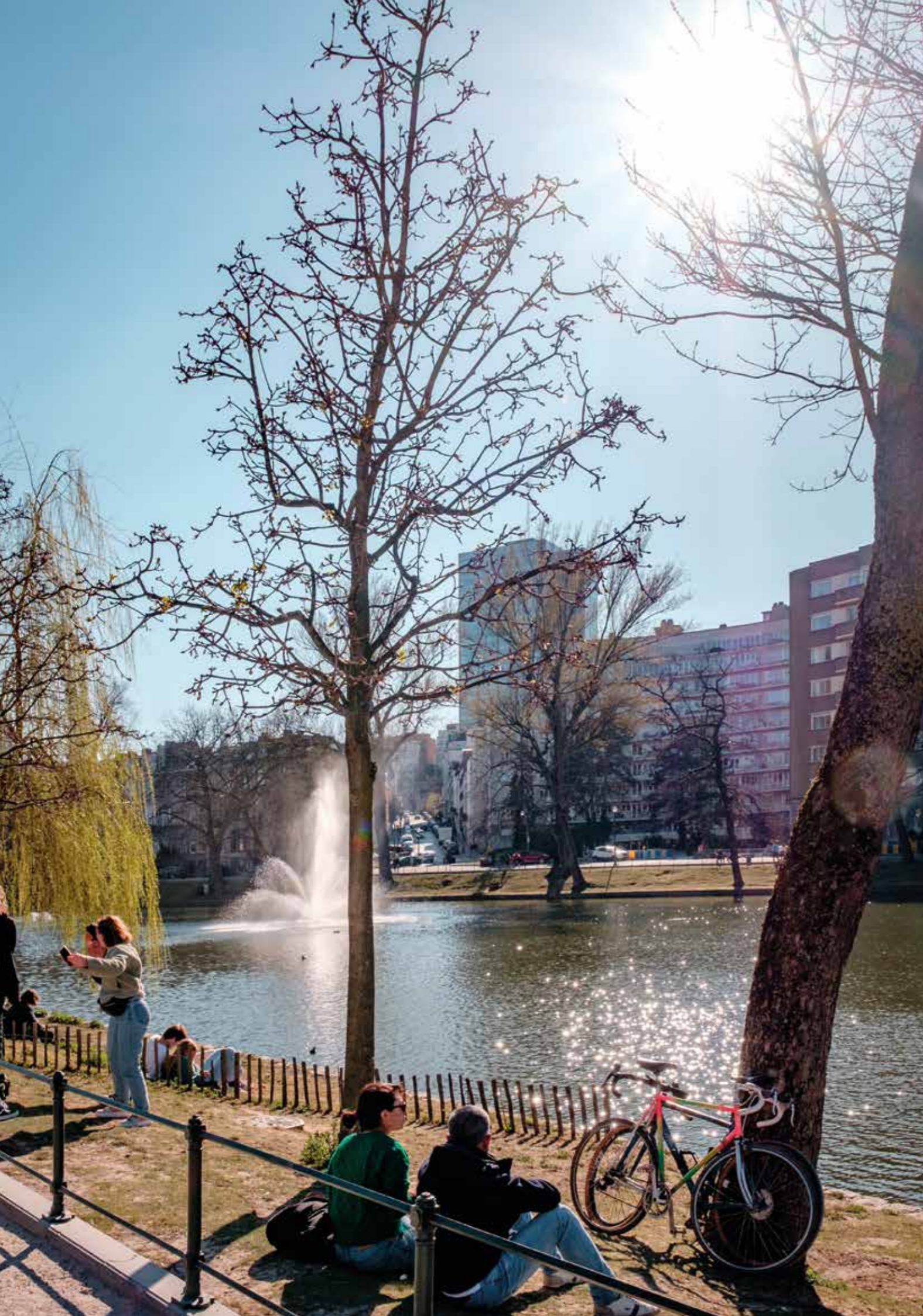
3.3 Derde krachtlijn: interne transformatie voor steeds meer efficiëntie

4. DUURZAAMHEID, DE KERN VAN ONS DNA

5. DE MIDDELEN OM ONZE AMBITIES WAAR TE MAKEN

6. CONCLUSIE: EEN TOEKOMST WAARAAN WE SAMEN BOUWEN

7. INFOGRAFIE: "NAAR EEN INCLUSIEF EN GEDIVERSIFIEERD ENERGIELANDSCHAP ZONDER KOOLSTOF"

1. INLEIDING

VOORWOORD VOORZITTER

ENERGIE, EEN UITERST BELANGRIJKE UITDAGING IN EEN CONTEXT VAN SOLIDARITEIT

Energie vormt een essentiële behoefte in ons dagelijks leven, maar vandaag is ze meer dan ooit van kapitaal belang. Onze wereld verandert zeer snel. Die veranderingen zorgen ervoor dat wij collectief universele uitdagingen moeten aangaan. De klimaatveranderingen zijn daar een voorbeeld van. Wij hebben koolstofvrije energie nodig om tegen 2050 de doelstelling op het vlak van koolstofneutraliteit te bereiken. Maar ook genoeg beschikbare energie tegen een betaalbare prijs opdat die energie voor iedereen toegankelijk zou zijn, ongeacht het inkomensniveau.

De energietransitie is al aan de gang om te kunnen inspelen op die behoeften. En dat voor alle Brusselse klanten. De energiecrisis die we doormaken, toont elke dag hoe belangrijk het is om onze inspanningen toe te spitsen op deze transitie. We hebben evenwel niet gewacht tot die crisis ontstond om reeds veranderingen op te starten.

De sleutelactoren van de hoofdstad bouwen namelijk al meerdere jaren aan het energielandschap van morgen in Brussel. Dat doen ze in het kader van de doelstellingen die het Gewest vastlegde. De huidige context brengt die transitie in een stroomversnelling, met name door de autoriteiten ertoe aan te zetten hun ambities opwaarts bij te stellen.

Sibelga is een van de sleutelactoren in de transitie. Voor haar is een zeer belangrijke rol weggelegd: als intercommunale en beheerder van de distributienetten voor aardgas en elektriciteit in Brussel én als partner van de openbare besturen. Dit werkstuk belicht de strategische krachtlijnen waarvoor de onderneming de komende jaren haar energie en resources zal inzetten. En haar essentiële dienstverlening dan? Die zal zij dag na dag verder garanderen.

Niemand kan precies voorspellen hoe het Brusselse energielandschap er de volgende 10, 20 of 30 jaar zal uitzien. Maar we leggen nu reeds de bouwstenen van een inclusieve energietransitie voor alle Brusselse klanten!

Faouzia Hariche
Voorzitter van de Raad van bestuur van Sibelga

VOORWOORD CEO

SIBELGA, EEN SCHAKEL IN HET HART VAN DE ENERGIEKETEN

De uitstap uit thermische mobiliteit, de renovatie van de gebouwen, de stop van stookolie als verwarmingsbron... Dat zijn maar een paar doelstellingen voor klimaat en koolstofneutraliteit die het Brussels Gewest heeft verwerkt in zijn ambitieuze roadmap. Om die concreet vorm te geven, houdt Sibelga rekening met de specifieke kenmerken van Brussel: meer dan een kwart van de gezinnen leeft in energiearmoede, beperkte concurrentie tussen energieleveranciers, energieverlindende gebouwen die belangrijke renovaties vereisen, (steden-)bouwkundige beperkingen en een geringe lokale energieproductie. Een ander belangrijk gegeven? De talrijke pendelaars die elke dag naar Brussel komen en die misschien opteren voor een elektrisch voertuig dat zij op hun werk willen opladen op het Sibelga-net.

Op korte termijn wenst Sibelga drie grote uitdagingen aan te gaan:

- De lokale productie van hernieuwbare energie faciliteren, met name via energiegemeenschappen;
- De transitie waarborgen naar een duurzame mobiliteit die voor een groot stuk elektrisch zal zijn;
- En, last but not least, de toekomst van de verwarmingsvoorziening voorbereiden. Die uitdaging is voor het gebruik van het net des te complexer omdat alle klanten zich gelijktijdig verwarmen. Het ziet er vandaag naar uit dat een energiemix, een alliantie tussen elektronen en groene moleculen, de weg is die we in de toekomst zullen bewandelen.

Als onderneming van openbaar nut bestaat onze opdracht erin elke Brusselse klant een bedrijfszekere en kwalitatieve toegang tot energie te garanderen. Daarbij staan we er niet alleen voor! **Wij zijn een schakel in het hart van een waardeketen met vooraan in die keten o.a. de energieproducenten en -leveranciers en aan het einde ervan de klanten.** Met de regulator, Brugel, zorgt Sibelga ervoor dat alle belanghebbenden daarbij betrokken zijn.

Bovendien spelen wij steeds meer de rol van **energieadviseur**: door toegang te verlenen tot nieuwe diensten, door de openbare besturen en klanten te ondersteunen en door de nodige gegevens en informatie op een neutrale manier te verstrekken aan elke speler. Daarbij ziet Sibelga erop toe dat haar infrastructuur efficiënt blijft door te mikken op innovatie en optimale technisch-economische oplossingen. Zo willen wij de fundamenten leggen van een toegankelijke en betaalbare energietransitie voor iedereen: een missie die onze 1100 medewerkers iedere dag met veel trots volbrengen.

Onze strategie en de drie krachtlijnen die u gaat ontdekken in dit werkstuk, vinden hun grondslag in al die elementen. **We gaan ervoor! We tekenen nu het energielandschap van morgen uit...**

Inne Mertens
Algemeen directeur Sibelga

2. CONTEXT

De strategische krachtlijnen die Sibelga heeft uitgezet voor de komende jaren, passen in een bijzondere context met een energiesector die volop in evolutie is. Het Brussels Gewest staat voor een aantal uitdagingen, maar ziet ook mooie opportuniteiten.

In overeenstemming met de Europese ambities rond **koolstofneutraliteit tegen 2050 en de vermindering van broeikasgasemissies met minstens 55% tegen 2030** definieert het Brussels Hoofdstedelijk Gewest duidelijke doelstellingen inzake energietransitie.

Vooreerst legt het zeer specifiek de klemtoon op mobiliteit, met het einde van het tijdperk van de thermische voertuigen en het afronden van de uitrol van een netwerk van 11 000 openbare laadpalen (hetzij 22 000 laadpunten) voor elektrische voertuigen tegen 2035.

De **renovatie van de gebouwen**, goed voor meer dan 50% van de uitstoot van broeikasgassen en haast 75% van het energieverbruik in Brussel, is ook een prioriteit. Een bewijs daarvan is de RENOLUTION-strategie. Die staat voor een uitzonderlijk ondersteuningssysteem dat er moet voor zorgen dat woningen gemiddeld 100 kWh/m² per jaar verbruiken tegen 2050.

Tegelijkertijd zou met de groei van de **energiegemeenschappen** het aandeel van zonne-energie in de energiemix groter kunnen worden en dat zou tot een hoger lokaal zelfverbruik kunnen leiden.

Afhankelijk van de evoluties kunnen deze doelstellingen worden herzien. Zo heeft het plan Lucht-Klimaat-Energie de vooropgestelde vermindering van de uitstoot van broeikasgassen opgetrokken van 40% tot **47% tegen 2030** als antwoord op de klimaaturgentie. Voor de openbare besturen is ook een voorbeeldrol weggelegd door de vastgelegde doelstellingen sneller te verwezenlijken. Alle niet-residentiële openbare gebouwen in Brussel zullen bijgevolg koolstofneutraal moeten zijn tegen 2040.

2.1 De waardeketen onder de loep

Sibelga handelt niet alleen. Haar activiteiten passen in een heuse waardeketen voor energie met o.a. de energieproducenten en -leveranciers vooraan in die keten en de verbruikers aan het einde ervan. Elke schakel in die keten vervult in de energietransitie een onmisbare rol. En met de opkomst van nieuwe diensten komen er nieuwe spelers bij zoals de beheerders van de energiegemeenschappen.

a) Van consumenten naar consum'actoren

"De beste energie is de energie die we niet verbruiken". Om een koolstofvrije samenleving tot stand te brengen, wordt aan de consumenten gevraagd om beter te verbruiken. Hoe? Door op hun niveau een actieve rol te spelen op het gebied van elektriciteitsproductie, verwarming én mobiliteit.

Particulieren beschikken vandaag over zonnepanelen en **produceren** zelf een deel van hun energie. Energiegemeenschappen, een vernieuwend samenwerkingsmechanisme, kennen steeds meer succes bij de Brusselse klanten. Zo kunnen zij gezamenlijk rekenen op hernieuwbare stroom die lokaal wordt opgewekt tegen een aantrekkelijke prijs.

Willen de consumenten of de energiegemeenschappen maximaal voordeel halen uit de energie van fotovoltaïsche installaties, dan hebben zij er alle belang bij om opslagbatterijen aan te kopen. Zo kunnen ze het volume energie dat ze bij commerciële leveranciers aankopen, tot een minimum beperken.

Nu ze worden geconfronteerd met prijsstijgingen en de klimaatopwarming, gaan steeds meer consumenten ook op zoek naar **nieuwe verwarmingsooplossingen** die goedkoper en energiezuiniger zijn: warmtepompen, groen gas ...

We verplaatsen ons ook anders. In de stad zetten we in op verschillende transportmiddelen en ook gedeelde mobiliteit zit in de lift. Laadpalen en elektrische voertuigen zijn voortaan niet meer weg te denken uit het stedelijke landschap.

Het verbruik controleren en zelfs optimaliseren, in functie van zijn energieproductie en zo de factuur verlagen? Ook dat wordt nu mogelijk dankzij **digitale tools en slimme meters**. De passieve consument wordt steeds meer een **actieve consum'actor**. Voordelen: meer gemoedsrust en grotere energiebesparingen, want daar zullen we steeds meer nood aan hebben.

De doorsnee Brusselse consument, die bestaat uiteraard niet. De early adopter laadt zijn elektrische wagen op met zijn eigen zonne-installatie, terwijl een andere klant gewoon verwarming en verlichting wil. En daartussen bestaat er een hele **verscheidenheid aan profielen**, met verschillende behoeften en middelen. **Ze zullen allemaal in de energietransitie moeten meestappen en op dezelfde kwaliteit van de dienstverlening moeten kunnen rekenen.**

b) Een netbeheer gericht op de toekomst

Gisteren stonden enkele elektriciteitscentrales exclusief in voor de productie. De energiestromen gingen enkel van die centrales naar de consumenten. Vandaag ligt dat anders. Ook gedecentraliseerde energieproductie, hernieuwbaar en dus intermitterend, maakt nu deel uit van het energielandschap.

Wie gedecentraliseerde productie zegt, zegt bidirectionele stromen en een verhoogd risico op congestie en onevenwicht tussen productie en verbruik op het elektriciteitsnet. De versnelde elektrificatie, van elektrische wagens tot warmtepompen, doet de vraag naar elektriciteit voortdurend toenemen en dat werkt die risico's nog meer in de hand.

De consument zal er in dat nieuwe energielandschap meer en meer toe aangezet worden om een actieve rol te spelen. Hoe doet hij dat? Door zijn verbruik te verschuiven naar periodes waarin veel energie beschikbaar is. Het verbruiksprofiel van de consument wordt dus minder voorspelbaar. Het valt niet uit te sluiten dat de markt, op globale schaal, zal aansporen tot gedrag dat ingaat tegen de beperkingen van het distributienet, op lokale schaal.

De elektriciteitsinfrastructuur moet klaar zijn en zich aanpassen aan de behoeften van morgen, en een optimaal beheer van die stromen mogelijk maken. De waarneembaarheid van het net verhogen om inzicht te krijgen in de energiestromen. Daar starten we mee als we een net slim willen maken. Dankzij die waarneembaarheid, via onder meer slimme meters en andere meesystemen, kunnen de nodige versterkingen van het elektriciteitsnet doorgevoerd worden. Door de flexibiliteit gericht te activeren bij de klanten, worden residuele congesties vermeden.

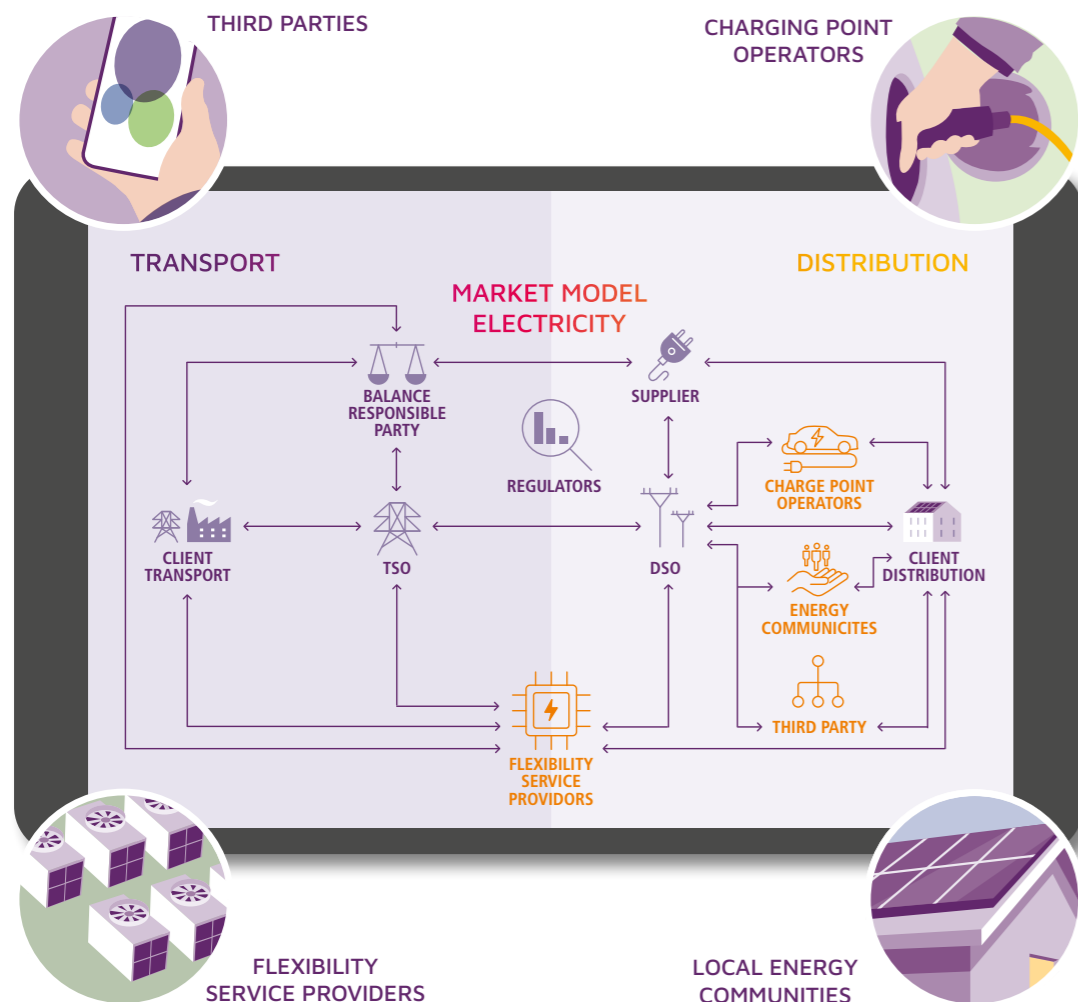
Groen gas (biomethaan, synthetisch methaan en waterstof) en warmtenetten worden parallel geprofileerd als bijkomende oplossingen voor het elektriciteitsnet om een deel van de industriële behoeften en de behoeften op het vlak van verwarming en mobiliteit op te vangen. Uiteindelijk moeten al die oplossingen afgestemd worden op de specifieke lokale situatie, op wijkniveau.

c) Een energiemarkt boordevol opportuniteiten

Die evoluties brengen nieuwe opportuniteiten en tendensen mee op de markt: nieuwe spelers stellen de klanten nieuwe energiediensten voor.

Flexibiliteitsdiensten bijvoorbeeld. Die houden in dat de klant een vergoeding krijgt van een dienstenleverancier om zijn verbruik te verschuiven naar een andere periode. Beheerders van gemeenschappen stellen voor om productiemiddelen gemeenschappelijk te maken binnen bijvoorbeeld gebouwen. Ze coördineren de gemeenschap door onder meer de facturatie op zich te nemen van de lokaal geproduceerde energie en het collectieve zelfverbruik te optimaliseren. Andere diensten worden uitgebouwd rond het opladen van elektrische voertuigen of het energiebeheer van gebouwen.

Wat hebben die nieuwe diensten en marktspelers gemeen? Ze steunen op het gebruik van gegevens die ter beschikking moeten zijn. Dat moet gebeuren binnen de limieten van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de rol van elke marktspeler.

2.2 Brussel: talrijke specifieke kenmerken

Het grondgebied van ons Hoofdstedelijke Gewest is op heel wat vlakken erg specifiek. Het is sterk verstedelijkt, multicultureel en vormt de zetel van tal van ondernemingen en instellingen. Die specifieke kenmerken beïnvloeden de uitdagingen waar we voor staan als het gaat over de lokale productie van energie, de transitie naar duurzame mobiliteit en het vraagstuk over de toekomst van verwarming.

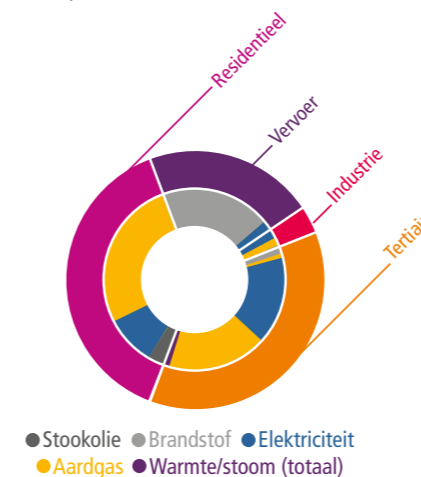
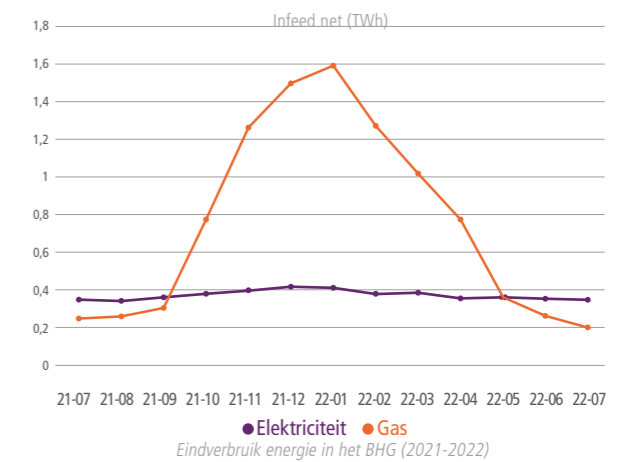
• **Een uitsluitend stedelijke configuratie:** Brussel is dichtbevolkt en dat maakt de zaken complexer wat de potentiële ontwikkeling van zonne-energie betreft, al blijft die tot op vandaag weinig geëxploiteerd. Windenergie valt dan weer moeilijker te overwegen in een stedelijke omgeving. 3% van het stroomverbruik op het Brusselse grondgebied is op dit moment afkomstig van zelfproductie. Spreken we over de uitvoering en de opvolging van werven en werken, dan brengt die stadsstructuur ook nog een pak uitdagingen mee.

• **Een toenemende elektrificatie van de mobiliteit:** elektrische mobiliteit is in Brussel aan een stevige opmars bezig. De overheidsinstanties moedigen dat dan ook sterk aan. Gevolg: nieuwe behoeften en een toename van de vraag naar elektriciteit. Het transport maakt in Brussel 21% van het eindverbruik van energie uit. Daarnaast doorkruisen **400.000 pendelaars** Brussel. De helft daarvan doet dat met de wagen. Heel wat Brusselaars hebben bovendien geen privégarage ter beschikking.

• **Nog weinig performante gebouwen:** Brussel telt heel wat oude gebouwen. Die zijn niet gebouwd naar de huidige energieprestatiecriteria en er zijn ingrijpende renovaties nodig. Meer dan 70% van het energieverbruik in Brussel is terug te brengen tot de gebouwen. Daar komt bij dat bijna 60% van de inwoners huurders zijn. Energie-efficiëntiewerken uitvoeren of investeren in productie-eenheden voor hernieuwbare energie is voor hen dus minder vanzelfsprekend.

• **Wat verwarming betreft, is de toekomst nog onzeker.** Als het over elektrische mobiliteit gaat, kan het opladen ook op een ander tijdstip gebeuren. Maar voor verwarming kan dat niet. **De vraag naar verwarming kan niet verschoven worden in de tijd.** Iedereen heeft natuurlijk op hetzelfde moment nood aan verwarming. Het net zal een volledige elektrificatie van de verwarming dan ook moeilijk aankunnen. De vraag naar warmte neemt immers de helft van het energieverbruik in Brussel voor zijn rekening. En dan hebben we het nog niet gehad over het feit dat het gebruik van de verwarming seizoensgebonden is.

Het potentieel voor de ontwikkeling van warmtepompen is trouwens nog beperkt. Dat is aan meerdere factoren toe te schrijven, zoals de performantie van een warmtepomp in een slecht geïsoleerd gebouw. Sibelga zal dus alle mogelijkheden analyseren waarbij ook een **mix van groene moleculen en elektronen** voor ogen wordt gehouden.

• **Hoge armoedecijfers:** volgens de barometer 2022 van de Koning Boudewijnstichting kampt meer dan een kwart van de Brusselse gezinnen met energie- en waterarmoede. Niemand aan de kant laten staan, dat is het doel.

2.3 Een rol in evolutie

Alle Brusselse klanten **een betrouwbare en kwalitatieve toegang tot energie garanderen**. Dat is onze opdracht. Om die te kunnen volbrengen, wil Sibelga een echte **partner worden van een toegankelijke en betaalbare energietransitie** voor iedereen.

Bepaalde rollen die wij vervullen, moeten opnieuw worden bevestigd en weer andere moeten worden uitgebreid en gediversifieerd. Dat is nodig om die visie waar te kunnen maken.

1. Netbeheerder

Onze kernactiviteiten? De gas- en elektriciteitsdistributie van alle Brusselse klanten verzekeren en de gemeentelijke openbare verlichting beheren. Enerzijds willen we de kwaliteit van onze dienstverlening aan de klanten optrekken. Dat willen we doen door de impact van werven op de openbare weg te beperken, en ook die van storingen en onderbrekingen van de energietoever dankzij een slim net (dat steeds slimmer wordt). Anderzijds is het ook van cruciaal belang om onze infrastructuur voor te bereiden op de behoeften van morgen. De wereld evolueert immers naar een gedecentraliseerd en koolstofvrij model.

2. Marktfacilitator

De vrijmaking van de energiemarkt en de start van de energietransitie brachten nieuwe spelers op de energiemarkt. En die hebben allemaal gegevens, advies en begeleiding nodig. Als 'neutrale' gegevensbeheerder is het de taak van Sibelga om die gegevens te verzamelen, te valideren en over te maken, en daarbij ook haar expertise te delen. Zo maken we de verschillende marktspelers het leven makkelijker en zorgen we ervoor dat zij hun rol kunnen vervullen.

3. Partner van de overheid

Er is voor ons een rol weggelegd als hefboom om het Brusselse energiebeleid concreet te maken als het over sociale bescherming gaat. Aan de hand van de 'Click'-programma's begeleiden we ook de openbare besturen om hun projecten rond energie-efficiëntie, productie van hernieuwbare energie en duurzame mobiliteit te organiseren, te ondersteunen en te stimuleren.

3. ONZE STRATEGISCHE KRACHTLIJNEN

3 strategische krachtlijnen heeft Sibelga vastgelegd. Om alle Brusselse klanten een betrouwbare en kwalitatieve toegang tot energie te garanderen. En om te streven naar een toegankelijke en betaalbare energietransitie voor iedereen. Die krachtlijnen bepalen waar de prioriteiten liggen voor alle acties die uitgevoerd moeten worden om dezelfde koers te blijven varen en haar de doelstellingen van Sibelga waar te maken:

- Eerste krachtlijn: de nieuwe gebruiken in de netten en de markten integreren
- Tweede krachtlijn: de energietransitie faciliteren voor alle klanten
- Derde krachtlijn: interne transformatie voor steeds meer efficiëntie

Voor elke strategische krachtlijn stellen we een **roadmap** op met de belangrijkste stappen om de krachtlijn te realiseren. Voor de uitvoering past Sibelga een methodologie toe die uit 3 fasen bestaat:

1. De eerste fase is de **verkenningsfase**. Die brengt inzicht in de technologische evoluties en de ontwikkelingen op sectorniveau en de behoeften van de klanten, aan de hand van studies of pilotprojecten op onze site. Die doet dienst als 'living lab' van de energietransitie. Een voorbeeld daarvan zijn de laadpalen op de palen voor de openbare verlichting. Die werden eerst getest op de site van Sibelga.

2. Daarna volgt een **transformatiefase**. De aanpassing van de applicaties, diensten en processen van Sibelga wordt voorbereid en ingepland. Dat doen we door een projectportfolio te beheren.

3. De nieuwigheden opnemen in de activiteiten van Sibelga gebeurt tot slot tijdens de **operationele fase**.

Op de volgende pagina's gaan we dieper in op de 3 strategische krachtlijnen waarop Sibelga zich de komende jaren zal focussen. Concrete projecten illustreren die verschillende krachtlijnen. We beperken ons tot een selectie van enkele sprekende voorbeelden. Het is geen volledig overzicht van alle acties die Sibelga onderneemt en van alle denksporen die het onder de loep neemt.

3.1 Eerste krachtlijn: de nieuwe gebruiken in de netten en de markten integreren

De productie van hernieuwbare energie faciliteren. Zorgen voor de transitie naar een duurzame mobiliteit. De toekomst voorbereiden voor de verwarming in Brussel. Dat zijn ze. De drie grote uitdagingen waar de energietransitie in Brussel ons voor stelt.

Om die aan te gaan, moet Sibelga enerzijds haar infrastructuur aanpassen. Die moet klaar zijn om de nieuwe gebruiksvormen aan te kunnen die we voor de komende decennia verwachten. Vergeet niet dat netinvesteringen op lange termijn gepland worden. Gemiddeld mogen we uitgaan van een veertigtal jaar. **Anticiperen op hoe de behoeften gaan evolueren om de juiste, technische en economische, keuzes te maken. En daarbij alle Brusselse klanten en betrokken partijen meenemen. Daarin ligt onze uitdaging.**

Sibelga moet anderzijds ook marktmechanismen invoeren om **het beheer van het evenwicht op het net te faciliteren en de congestierisico's te beperken die worden veroorzaakt door de versnelde elektrificatie** van mobiliteit en verwarming, en ook door de toename van gedecentraliseerde productie. Dankzij die mechanismen wordt ook de eindconsument een volwaardige actor van de transitie en het evenwichtsbeheer.

Samengevat

- Voor een 'future proof' infrastructuur:

- anticipeert Sibelga: digital twin, task forces, verkennen van oplossingen voor verwarming.
- meet Sibelga: uitbouw van slimme uitrusting zoals slimme meters, enz.
- investeert Sibelga: doelgerichte ontwikkelingsplannen.

- Voor een steeds actievere markt:

- denkt Sibelga na over een aangepaste tariefstructuur.
- werkt Sibelga mee aan nieuwe flexibiliteitsdiensten.
- ondersteunt Sibelga de ontwikkeling van energie-gemeenschappen in Brussel.

Over de netten

1.1 DE TOEKOMSTSCENARIO'S VASTLEGGEN

Niemand kan precies voorspellen hoe het net er over 10, 20 of 30 jaar zal uitzien. Maar we hebben vandaag wel tools waarmee we verschillende mogelijke scenario's en de impact ervan op het net kunnen analyseren. Door gebruik te maken van een **'digital twin' kunnen we simuleren welke impact verschillende parameters op het net zullen hebben.** Wat zou er bijvoorbeeld gebeuren als het aandeel van elektrische voertuigen in Brussel verdrievoudigde? Of als warmtepompen opgang zouden maken in bepaalde wijken? Wat zou de impact zijn op het net? Welke aanpassingen zouden er nodig zijn?

Samen met andere Brusselse stakeholders maakt Sibelga deel uit van taskforces om alle mogelijke evoluties te voorzien, na te gaan welke oplossingen het best geschikt zijn en om tot slot de toekomstscenario's vast te leggen.

Sibelga bestudeert alle mogelijke pistes wat de **toekomst van verwarming** betreft. Eerste stap als we koolstofvrij willen gaan verwarmen: de Brusselse gebouwen massaal renoveren. Zo worden ze energieperformanter en dalen de warmtebehoefte. Door gebruik te maken van warmtepompen, zal verder ook een groot deel van de verwarmingsbehoefte geëlektrificeerd kunnen worden. Deze hebben een aanzienlijke energieperformantie als het gebouw energieperformant en aangepast is. En wat tot slot met de overige warmtebehoefte? Sibelga werkt aan de analyse van een andere oplossing: de hybride warmtepomp. Dat

is een combinatie van warmtepomp en gasketel. Het bestudeert daarnaast ook wat het potentieel is van groene gasen (biomethaan, synthetisch methaan en waterstof). De distributie-infrastructuur, die is er immers al. En de verwarmingssystemen in de woningen zijn makkelijker aan te passen aan die nieuwe gasen wanneer bepaalde technische beperkingen, zoals een gebrekkige isolatie of het verwarmingssysteem, efficiënt elektrificeren niet mogelijk maken. Ruimer gesproken zullen groene gasen ook een alternatief kunnen zijn voor aardgas voor stadsverwarmingsinstallaties, gecentraliseerde verwarmingsinstallaties of warmtenetten. Ook die oplossing bestudeert Sibelga momenteel. Toch stippen we nog even aan dat voor die oplossingen met groene gasen, de ontwikkeling van een globale markt nodig zal zijn om prijzen en volumes te garanderen.

Meer specifiek voor **groene waterstof** voert Sibelga al sinds 2020 een analyse uit via het project H2GridLab. Groene waterstof is een gas dat via elektrolyse onttrokken wordt uit aan water met behulp van elektrische stroom die wordt geproduceerd door hernieuwbare energie. Sibelga gaat na of het haalbaar is om het aardgasdistributienet te hergebruiken voor de waterstofdistributie en wat de eventuele beperkingen of noodzakelijke aanpassingen ervan zijn. Samen met gastransmissienetbeheerder Fluxys analyseert Sibelga ook de aanleg van een waterstofbackbone voor Brussel. In een eerste fase zal dat nodig kunnen zijn voor de mobiliteits-, logistieke en industriële behoeften. Hoe dan ook zal groene waterstof zeker niet als enige oplossing uit de bus komen. Het gas zou wel deel kunnen uitmaken van een energiemix tussen elektronen en groene moleculen. Als we de verwarmingsoplossingen diversifiëren, kunnen we een betaalbare energietransitie realiseren die toegankelijk is voor iedereen, en daarbij inzetten op de bestaande netten.

1.2 DE WAARNEEMBAARHEID VAN DE NETTEN VERHOGEN

In real time toegang hebben **tot de gegevens is cruciaal voor een netbeheer dat steeds dynamischer is**. Sibelga werkt dan ook al jarenlang aan de installatie van een reeks smart assets, zoals sensoren, uitrusting voor controle, bediening en communicatie vanop afstand of slimme meters.

Dankzij systemen en specifieke software kennen we bovendien ook op elk moment de **topologie van het net**. Sibelga was een voorloper wat DMS (Distribution Management System) betreft. Dat is een systeem om in real time de topologie van het net met alle technische kenmerken van de assets up-to-date te houden, aan de hand van de werken en schakelingen die op het terrein uitgevoerd worden.

Concreet is er al heel wat jaren een DMS operationeel voor het Brusselse hoogspanningsnet. Sinds het najaar van 2022 is die functie ook uitgebreid naar het laagspanningsnet. Daarin onderscheiden wij ons van de andere Belgische distributienetbeheerders. Ook internationaal is er heel wat interesse, met tal van lopende proefprojecten en studies.

In de toekomst zullen de slimme meters een cruciale rol spelen op het smart grid. Bij stroomonderbrekingen zal de meter ook vanop afstand geraadpleegd kunnen worden om zo de storingsdiagnose sneller te kunnen stellen. Zo hoeven we niet te wachten op de oproepen van de klanten.

1.3 DOELGERICHTE ONTWIKKELINGSPLANNEN VASTLEGGEN

De ontwikkeling van de netten vergt aanzienlijke investeringen en die moeten absoluut op de lange termijn worden uitgedacht,

rekening houdend met hoe de behoeften de komende 30 tot 40 jaar zullen evolueren. Sibelga gebruikt daarvoor de twee bovenstaande punten: de analyse van de verschillende scenario's en van alle gegevens die beschikbaar zijn over haar net, de energiestromen, de stroom of de spanning.

Het Brusselse elektriciteitsnet is robuust en goed vermaasd. Het is voldoende gedimensioneerd om in te spelen op onze groeiende elektriciteitsbehoeften de komende jaren. Toch staat het vast dat er op middellange termijn versterkingen nodig zijn en dat ook de ontwikkeling van 400V noodzakelijk zal zijn.

Daar hangt evenwel een hoog kostenplaatje aan vast voor de gemeenschap. Daarom mogen versterkingen niet de enige oplossing zijn om aan de behoeften tegemoet te komen en de belasting bij de vraag naar energie te spreiden. Andere mogelijke alternatieven: de flexibiliteit van de klanten activeren, of technische voorschriften opstellen om de ter beschikking gestelde vermogens te omkaderen.

Over de markt

2.1 DE TARIEFSTRUCTUUR HERDENKEN

In 2025 gaat er een nieuwe tariefperiode in. Onder de vlag van Brugel komen er denkoefeningen over de evolutie van de tariefstructuur (invoering van een capacitaire component, aanpassing van tijdvensters, enz.). In fine gaat het er steeds om de klanten ertoe aan te zetten hun verbruiksgedrag aan te passen op basis van de productie van hernieuwbare energie en de beschikbaarheid van het net.

Tegelijkertijd vormt de ontwikkeling van **impliciete flexibiliteit**, via prijsignalen, een extra hefboom om de belasting te spreiden en het zelfverbruik te stimuleren (eventueel door middel van een thuisbatterij).

Op die manier kan **lokale congestie worden tegengegaan** en kunnen de residentiële klanten aangesloten op laagspanning makkelijker deelnemen aan de flexibiliteitsmechanismen. Daartoe zullen wij bijvoorbeeld de gebruikers aanmoedigen hun elektrische voertuig 's nachts op te laden, wanneer de belasting van het net kleiner is. **Met de energietransitie zullen alle energieverbruikers, of het nu gaat om professionele of privéverbruikers, actief moeten deelnemen aan het beheer van het evenwicht of om congestie te voorkomen op een expliciete of impliciete manier.**

Dat is des te belangrijker omdat bepaalde verbruiksbehoeften niet kunnen worden uitgesteld. Dat is in het bijzonder het geval voor verwarming. Wanneer het koud is, heeft natuurlijk iedereen op hetzelfde moment nood aan verwarming.

2.2 HET FLEXIBILITEITSPOTENTIEEL UITBREIDEN

Flexibiliteit is de capaciteit van een gebruiker om zijn verbruik op te schuiven naar andere momenten tijdens de dag, waardoor hij bijdraagt aan het behoud van het evenwicht tussen productie en verbruik, noodzakelijk opdat het elektriciteitsnet kan functioneren, en om het congestierisico te beperken.

De Belgische transmissienetbeheerder Elia organiseert die flexibiliteit al een paar jaar **expliciet**. Hoe? Door aan grote klanten met hoogspanningsinstallaties flexibiliteitsdiensten aan te bieden voor evenwichtsbehoeften (of *balancing*) op federaal niveau. Zo stemmen sommige klanten ermee in hun aangestuurd verbruik te verminderen op basis van een extern signaal om het net in evenwicht te houden in ruil voor een financiële compensatie. Mettertijd ontwikkelen en diversifiëren die diensten zich verder. De komende jaren zullen de distributie- en transmissienetbeheerders een kader uittekenen om het expliciete flexibiliteitspotentieel voor het behoud van het evenwicht uit te breiden tot klanten die op laagspanning zijn aangesloten.

Analyses zijn aan de gang om na te gaan hoe Sibelga die expliciete flexibiliteit eveneens zou kunnen gebruiken om congestierisico's op

laagspanning in te perken. Dat zou bijvoorbeeld kunnen worden gerealiseerd via het beperken van de afnamecapaciteit van laadpalen over een korte periode. En dat wellicht zonder financiële compensatie om ongewenste effecten tegen te gaan.

Daar waar het potentieel om de belasting uit te stellen echter gering is, zal het net moeten worden versterkt. Daartoe moeten de precieze criteria voor versterking nog worden bepaald.

2.3 DE ENERGIEGEMEENSCHAPPEN ONDERSTEUNEN

Meer dan ooit staat het **collectieve** centraal. De uitrol van de **energiegemeenschappen** in Brussel, waaraan Sibelga haar expertise bijdraagt, is daar een mooi voorbeeld van.

Dankzij de voordelen die energiegemeenschappen bieden voor hun deelnemers, zullen ze zich gaan ontwikkelen, zodat het aandeel van de productie van hernieuwbare energie op het Brusselse grondgebied met zijn stedelijke configuratie gaat toenemen. De leden van de gemeenschap zullen bovendien proberen hun zelfverbruik te maximaliseren, waardoor ze ertoe bijdragen dat congestie of onevenwicht tussen productie en verbruik uitblijft. De gemeenschap is dus een **tool voor collectieve flexibiliteit**. Maar de energiegemeenschappen zullen ook verder kunnen reiken dan het delen van geproduceerde energie. Collectieve opslagmiddelen en gedeelde mobiliteit maken ook deel uit van de waaier aan mogelijke diensten. Zo ontstaat een heus sociaal ecosysteem waarbij er banden tussen burens tot stand komen.

De laatste ordonnantie betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorziet in verschillende mogelijke configuraties voor die gemeenschappen. Het basisprincipe is telkens hetzelfde: **de opgewekte stroom delen met verschillende verbruikers** (bijvoorbeeld via zonnepanelen). **Slimme meters die de nodige gegevens aanleveren voor een correcte facturatie van de verschillende deelnemers, maken het delen van stroom mogelijk.**

3.2 Tweede krachtlijn: de energietransitie faciliteren voor alle klanten

Het hoeft geen betoog: de energietransitie belangt iedereen aan. Ongeacht ons inkomen, onze leeftijd, onze socioprofessionele categorie: wij verbruiken allemaal energie en zullen de transformatie van het energielandschap van nabij meemaken.

In dat kader wil Sibelga aan alle Brusselse klanten en de openbare besturen de kans bieden om actief deel te nemen aan die evolutie en de toegang tot betaalbare energie voor iedereen bevorderen.

Zo deelt Sibelga haar **expertise, verstrekt het advies en vergemakkelijkt het de toegang** tot de tools voor de energietransitie voor alle Brusselse klanten: een klantendienst die voor iedereen klaarstaat, vereenvoudiging en digitalisering van de belangrijkste klantentrajecten, stapsgewijze installatie van slimme meters, energiegemeenschappen... Die diensten steunen op het **gebruik van gegevens** die Sibelga verzamelt, verwerkt en deelt met de betrokken spelers.

Tegelijkertijd ontwikkelt Sibelga in nauwe samenwerking met het Brussels Gewest **diensten die specifiek bedoeld zijn voor de openbare besturen**. Het doel? Hen bijstaan in het verwezenlijken van de doelstellingen die het Gewest vastlegde voor de energietransitie en de vermindering van de broeikasgassen.

Om onze opdracht en ambities in goede banen te leiden, participeert Sibelga aan een dynamisch Brussels ecosysteem dat **synergieën en partnerships** stimuleert. **Als vertrouwenspartner** werken wij nauw samen met talrijke stakeholders zoals de andere spelers van de energiemarkt, de regulator, de openbare besturen, de kabinetten en de academische wereld.

SAMENGEVAT

Voor een échte inclusieve transitie:

- De slimme meter: hoeksteen van de energietransitie
- Terbeschikkingstelling van verbruiksgegevens
- Een écht inclusieve transitie
- Duurzame mobiliteit vlot toegankelijk maken

Om de openbare besturen te ondersteunen:

- Beheer van het RenoClick-programma: een one-stop-shop voor performante en duurzame openbare gebouwen
- De vergroening van de mobiliteit van de openbare besturen in Brussel versnellen

Voor alle Brusselse klanten

1. DE SLIMME METER ALS HOEKSTEEN VAN DE ENERGIETRANSITIE

Over gegevens beschikken, dat is van essentieel belang. Die zijn namelijk nodig: voor het beheren van bidirectionele energiestromen op het net en het realiseren van investeringen, voor het optimaliseren van het energieverbruik en om deel te nemen aan energiegemeenschappen of nog om bij te dragen aan de ontwikkeling van energiediensten.

In dat kader is de uitrol van de slimme meters in Brussel en het uitlezen van hun gegevens op afstand een onmisbare stap in de energietransitie.

Om de klantenervaring te optimaliseren, de kosten te beperken en het maatschappelijke voordeel te maximaliseren, heeft Sibelga een roadmap uitgewerkt om alle Brusselaars geleidelijk uit te rusten. Dat gaan we doen via proactieve sensibiliseringscampagnes. Het opzet? **Slimme meters uitrollen op 80% van het grondgebied tegen 2030.** Die uitrol zou vlotter verlopen indien de uitdrukkelijke toestemming van de klant voor het activeren van de communicatie op afstand zou worden opgeheven.

Voor de dienstverlening aan de klanten en de behoeften voor het beheer van het net zal Sibelga gebruikmaken van de gegevens mits strikte naleving van de regelgeving omtrent de bescherming van de persoonsgegevens (GDPR), zonder commercieel doel en binnen een volledig beveiligd systeem.

2. TERBESCHIKKINGSTELLING VAN VERBRUIKSGEGEVENS

Niet enkel de uitrol van slimme meters, maar ook het delen van gegevens wordt cruciaal en dat voor zowel het netbeheer als voor de marktspelers en de eindklant. De uitleesfrequentie moet absoluut omhoog en de gegevens moeten nauwkeuriger zijn.

Tegen de achtergrond van de energiecrisis is er bovendien nog een fundamentele behoefte: een regelmatig overzicht van het verbruik om een preciezer beeld te hebben van het verbruik en te kunnen anticiperen wat het energiebudget betreft. Zo ging Sibelga in 2021 een partnerschap aan met het OCMW van de Stad Brussel om een app uit te werken voor de energie-opvolging. Dit kadert in een proefproject voor gezinnen in een kwetsbare situatie.

Parallel met de versnelde uitrol van de slimme meters wordt die app in eerste instantie uitgebreid naar de residentiële klanten. Op termijn volgt dan een portal.

3. EEN ÉCHT INCLUSIEVE TRANSITIE

Energiearmoede is een realiteit voor meer dan een kwart van de Brusselse gezinnen. En dat ligt ons na aan het hart. Sibelga promoot actief de beschermingsmechanismen. Daartoe werkt het samen met de OCMW's, Brugel en de energieleveranciers.

Daarnaast zijn wij er ook van overtuigd dat de **energie-gemeenschappen de inclusie van klanten in een kwetsbare situatie** op de weg naar de energietransitie kunnen bevorderen. Die gemeenschappen zijn immers echte vectoren op het vlak van solidariteit.

Het zijn innovatieve projecten waarbij samenwerking centraal staat. De Brusselse klanten, wat hun situatie ook is, kunnen dankzij die gemeenschappen het maximum halen uit hernieuwbare energie en zo volop mee de koolstofneutraliteit ondersteunen.

4. DUURZAME MOBILITEIT VLOT TOEGANKELIJK MAKEN

In 2020 kreeg Sibelga van de Brusselse regering een mandaat voor de coördinatie van de implementatie van een laadpalennetwerk voor elektrische voertuigen op het grondgebied van de hoofdstad.

Tegen 2035, 11.000 laadpalen (of 22.000 laadpunten) ter beschikking stellen van de automobilisten in Brussel, dat is het doel. De implementatie startte in 2022. Een eerste perceel van 500

laadpunten werd toen geplaatst. De komende jaren komt er een versnelling: volgens de planning wordt er tussen 2023 en 2024 een tweede perceel van 1400 laadpunten. Het is de bedoeling dat elke Brusselse klant vlak bij zijn woning een laadpaal vindt, zelfs al heeft hij geen garage ter beschikking.

Samen met de MIVB en andere actieve spelers in de mobiliteitssector in Brussel bestudeert Sibelga ook of groene waterstof een piste kan zijn voor mobiliteit en logistiek.

Voor de openbare gebouwen

1. RENOCCLICK: EEN ONE-STOP-SHOP VOOR PERFORMANTE EN DUURZAME OPENBARE GEBOUWEN

De gebouwen zijn goed voor meer dan 50% van de uitstoot van broeikasgassen en bijna 75% van het energieverbruik in Brussel. RENOLUTION, een plan van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, streeft naar koolstofneutrale openbare gebouwen tegen 2040.

Om dat doel te bereiken, kunnen de openbare besturen rekenen op de hulp van Sibelga. **Als facilitator van de energietransitie staat Sibelga hen al heel wat jaren bij voor energie-efficiëntieprojecten en de productie van hernieuwbare energie.**

Deze diensten die bestemd zijn voor alle openbare besturen, zijn vandaag ondergebracht in een uniek RenoClick-loket. Over welke diensten gaat het?

- De diepgaande renovatie van gebouwen.
- De renovatie en isolatie van daken.
- De installatie van fotovoltaïsche panelen.
- Werken voor de verbetering van de energieprestatie van de technische installaties (HVAC).
- De monitoring van het verbruik aan de hand van een opvolgingstool.
- Groepsaankopen voor energie.

2. DE VERGROENING VAN DE MOBILITEIT VAN DE OPENBARE BESTUREN IN BRUSSEL

Via het MobiClick-programma begeleidt Sibelga de openbare besturen bij de vergroening van hun voertuigenpark. Met name via het opzetten van een **centrale voor de aankoop van emissievrije voertuigen** of nog via de installatie op hun site van **laadpalen**.

3.3 Derde krachtlijn: interne transformatie voor steeds meer efficiëntie

Op een moment dat het energielandschap volop verandert, moet Sibelga, net als alle spelers van de sector, ook intern een transformatie doorvoeren om te kunnen inspelen op de uitdagingen van de buitenwereld.

Het beheer van de distributienetten, vanouds ons metier, evolueert. Het wordt steeds complexer en dat vereist steeds meer bedrevenheid. De ontwikkeling van slimme technologieën en de massa gegevens waarover we zullen beschikken, openen nieuwe opportuniteiten die we moeten verkennen. Zijn die relevant? Dan moeten we die integreren in onze organisatie.

Het is alleen door het optimaliseren van onze processen, het waarborgen van bedrijfszekere en veilige infrastructures, systemen en gegevens, en het continu aanpassen van onze organisatie dat we tot een technisch-economisch optimum zullen komen. Een absolute voorwaarde om de energietransitie in goede banen te leiden en onze klanten verder een hoogstaande dienstverlening tegen de beste prijs te kunnen aanbieden. Dit komt alle belanghebbenden van de waardeketen waaraan wij meewerken ten goede: de Brusselse klant, onze medewerkers, de energieleveranciers, onze partners, de andere netbeheerders, de regulator of nog de overheid.

Sibelga moet de nodige financiële, technische en menselijke middelen kunnen uittrekken om die transformatie te kunnen doorvoeren.

Samengevat

- Digitalisering van de processen ten dienste van het beheer van de netten.
- Implementatie van slimme openbare verlichting en overstap naar leds.
- Infrastructuur delen om het stadsmeubilair te beperken.

1. DE DIGITALISERING TEN DIENSTE VAN HET BEHEER VAN DE NETTEN

Sibelga optimaliseert de planning van de teams en verbetert het doorstromen van informatie tussen het terrein en de diensten die betrokken zijn bij het globale beheer van de infrastructuur en de investeringen.

De digitalisering speelt een sleutelrol in de nieuwe processen. Daarom integreren wij steeds meer vernieuwende functionaliteiten. Die zorgen ervoor dat er grotere hoeveelheden informatie worden uitgewisseld, waardoor de realtimecommunicatie tussen het terrein en al onze systemen wordt versterkt. Daartoe beschikken de Sibelga-technici op het terrein onder andere over een applicatie op tablet die hen een dynamische kijk geeft op de staat en de werking van het net, maar die hen ook in staat stelt om alle technische informatie met betrekking tot hun interventies in te brengen en zo alle verzamelde gegevens naar onze systemen te laten doorstromen.

Bat Light District, gemeente Jette

Op die manier **kunnen we de informatie die noodzakelijk is voor het beheer van de elektriciteits-, gas- en openbare verlichtingsnetten, makkelijker delen. Anderzijds verbetert die tool de coördinatie van de teams, het nemen van beslissingen en het plannen van activiteiten.** Zo faciliteren we niet alleen de dagelijkse activiteiten van de Sibelga-teams, maar dit leidt ook tot een verhoogde veiligheid van onze installaties, en daarvan plukken tot slot alle Brusselse klanten de vruchten.

2. SMART LIGHTING TEN DIENSTE VAN DE SMART CITY EN DE BIODIVERSITEIT

De versnelde **uitrol van led- en slimme verlichting tegen 2030 betekent 30% minder verbruik voor gemeentelijke openbare verlichting.** Die verlichtingstoestellen zijn vanop afstand te controleren en kunnen in real time informatie doorgeven. Ze staan garant voor een optimaal beheer van de openbare verlichting zonder dat het comfort van de gebruikers daarbij inboet en ze beschermen de biodiversiteit.

Bovendien verkent Sibelga meerdere pistes via proefprojecten zoals **verlichting met lichtbubbels** (sensoren zorgen ervoor dat de lichtintensiteit automatisch verhoogd wordt in het ritme van de verplaatsing van de weggebruiker), **dynamische verlichting** (de openbare verlichting past zich aan naar gelang van publiek beschikbare gegevens zoals de verkeerssituatie of het weer) of nog **gekleurde verlichting die gunstiger is voor de stadsfauna (vleermuizen).**

3. DE INFRASTRUCTUUR DELEN EN HET STADSMEUBILAIR BEPERKEN

In een sterk verstedelijkt gewest waar de beschikbare plaats beperkt is, staat Sibelga er continu bij stil hoe zij haar infrastructuur kan optimaliseren en hoe zij die het best in de stadsruimte integreert.

Zo werden er reeds **laadpalen voor elektrische voertuigen geïnstalleerd op een aantal openbare verlichtingspalen.** Die oplossing zit nog in de testfase. Ze kan helaas niet overal worden uitgerold omdat daartoe een aantal voorwaarden moeten worden vervuld. Ze vormt evenwel een bijkomende stap in de richting van een minder overladen stadsruimte.

Onder impuls van het Gewest is ook de uitrol van een backbone van glasvezel aan de gang op het volledige Brusselse grondgebied. **In dat kader heeft Sibelga het glasvezelnet dat het heeft aangelegd en dat zo'n 150 km beslaat, gedeeld met andere openbare spelers.** Glasvezel is een essentiële technologie voor een snelle gegevensoverdracht. Het rationaliseren van dat 964 km lange glasvezelnet zal de energietransitie in een stroomversnelling brengen.

4. DUURZAAMHEID, DE KERN VAN ONS DNA

Als verantwoordelijke onderneming voert Sibelga een milieu-, maatschappelijk en governancebeleid (ESG) dat al haar activiteiten en projecten behelst.

Ons beleid ter zake steunt op drie pijlers:

- **Het milieu:** in ons milieucharter staat dat wij onze activiteiten uitoefenen met oog voor de milieubescherming en -verbetering. Dat doen we zowel voor onze operationele activiteiten als voor de activiteiten gelinkt aan ons personeel, onze leveranciers en onze eindverbruikers. Bijvoorbeeld:
  - tegen 2030 willen wij de uitstoot van onze broeikasgassen met 50% verminderen tegenover 2019 (zowel de directe emissies als die verbonden aan ons eigen elektriciteitsverbruik).
  - wij dragen bij aan de vermindering van de emissies van onze klanten, met name via de renovatie van de openbare gebouwen of de uitrol van slimme meters in Brussel.
  - voor al onze activiteiten die verband houden met de constructie, de herstelling en het onderhoud van onze installaties, stellen wij alles in het werk om de impact en de hinder voor het milieu in Brussel tot een minimum te beperken.
- **Maatschappelijk:** het maatschappelijke beleid steunt op twee essentiële pijlers. Enerzijds engageren wij ons ten aanzien van alle Brusselse belanghebbenden via projecten zoals Energids, technische stages en partnerschappen. Via het statuut van beschermde klant ondersteunen wij ook de verbruikers die in energiearmoede leven. Zo creëren wij meerwaarde voor de samenleving. Anderzijds stellen wij het welzijn en de ontwikkeling van onze medewerkers centraal.

Wij waarborgen bijvoorbeeld:

- een gezonde omgeving die garant staat voor een balans tussen werk en privéleven, waarin elke werknemer betrokken is en overtuigd is van zijn taak binnen de onderneming en van de zin van zijn werk.
- een cultuur gericht op verantwoordelijkheidszin waarbij veiligheid essentieel is. Het management is de katalysator en de communicatie staat centraal. Die alomtegenwoordige veiligheidscultuur weerspiegelt zich ook in onze veilige en bedrijfszekere gas- en elektriciteitsinfrastructuren die de inwoners, ondernemingen en openbare besturen in Brussel elke dag in alle sereniteit bevoorraden met energie.
- **Governance:** Sibelga maakt al een paar jaar een geïntegreerd jaarverslag op. Haar ethische charter fungeert als leidraad bij het nemen van beslissingen. Transparantie en respect ten aanzien van de regelgeving maken deel uit van onze geregleerde activiteiten. Zo winnen wij het vertrouwen van onze klanten en belanghebbenden.

5. DE MIDDELEN OM ONZE AMBITIES WAAR TE MAKEN

U hebt het begrepen: Sibelga is klaar om de uitdagingen die haar de komende jaren te wachten staan, op te nemen en haar rol als partner van een toegankelijke en betaalbare energietransitie voor iedereen ten volle te vervullen aan te gaan. Laat het duidelijk zijn: **zonder middelen kunnen wij die uitdagingen niet verwezenlijken.** Die zijn onmisbaar op verschillende niveaus.

In de eerste plaats op **financieel niveau. Wij moeten beschikken over de nodige financiële middelen om onze activiteiten te volbrengen**, om onze ontwikkelingsplannen uit te voeren, om verder pistes te verkennen voor de energietoekomst van Brussel en om een betrouwbare en kwaliteitsvolle service te kunnen blijven verlenen aan onze klanten. Het is **noodzakelijk om met die gegevens rekening te houden wanneer we de distributietarieven uitwerken voor de nieuwe tariefperiode die begint in 2025.**

Financiële middelen zijn essentieel, maar niet alles. De **human resources** zijn ook uiterst belangrijk om onze doelstellingen te bereiken. Wij hebben **'strijdkrachten' nodig om de metiers van vandaag** en morgen uit te oefenen. Daartoe voert Sibelga al een paar jaar een heus beleid om medewerkers aan te trekken, te binden aan de onderneming en ervoor te zorgen dat ze zich ontplooiën. Dat blijkt uit concrete acties die haar al twaalf jaar lang het label **'Top Employer'** opleveren.

6. CONCLUSIE: EEN TOEKOMST WAARAAN WE SAMEN BOUWEN

Meer dan ooit wordt de energiesector geconfronteerd met ingrijpende veranderingen. De transitie is aan de gang en het energielandschap moet zich ongelooflijk snel heruitvinden. Om daarin te slagen, herbevestigt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de doelstelling inzake koolstofneutraliteit tegen 2050. Onze strategie helpt die ambities mee realiseren.

In die context is onze essentiële opdracht het waarborgen van een betrouwbare en kwalitatieve toegang tot energie voor alle Brusselse klanten. Bovenop die missie ontpopt Sibelga zich tegelijkertijd als een échte partner van een toegankelijke en betaalbare energietransitie voor iedereen.

Op korte termijn wensen wij in Brussel drie grote uitdagingen aan te gaan:

1. **De lokale productie van hernieuwbare energie** faciliteren, onder andere via energiegemeenschappen.
2. De transitie waarborgen naar een **duurzame mobiliteit** die voor een groot stuk elektrisch zal zijn.
3. De **toekomst van de verwarmingsvoorziening** voorbereiden in Brussel: een des te grotere uitdaging voor het netwerk, aangezien alle klanten zich op hetzelfde moment verwarmen.

Om in dat opzet te slagen, steunt onze strategie op drie pijlers:

1. **De nieuwe gebruiken** in de netten en markten integreren. Hoe? Door bijvoorbeeld het invoeren van energiedelen te steunen, door het net uit te rusten met meetinstrumenten en het op een doordachte manier te versterken, en door rekening te houden met de langetermijnbehoeften.
2. **De energietransitie voor iedereen faciliteren**, door bijvoorbeeld de implementatie van een openbaar laadpalennetwerk voor elektrische voertuigen te coördineren of nog door de openbare besturen te ondersteunen bij de renovatie van hun gebouwen.
3. **Onze manier van werken veranderen** om almaar efficiënter te zijn, bijvoorbeeld door in te zetten op vernieuwende oplossingen, door onze processen te digitaliseren of door ervoor te zorgen dat onze infrastructures minder plaats innemen in de stad ...

Voor Sibelga is het zeer belangrijk dat iedereen de vruchten kan plukken van een inclusieve energietransitie. Dat kan alleen met de steun van onze medewerkers. Maar ook **alle Brusselse klanten zullen hun steentje moeten bijdragen. Zij gaan een steeds actievere rol spelen in de energietransitie.** Hoe? Door energie te verbruiken wanneer die beschikbaar is, door de energie die ze produceren, te delen binnen een energiegemeenschap of nog door zich in te zetten voor een transitie naar een duurzame mobiliteit.

“Alleen ga je sneller, samen kom je verder,” wordt wel eens gezegd. Sibelga staat er niet alleen voor, maar maakt deel uit van een **heuse waardeketen** samen met een reeks openbare of privéspelers uit de samenleving: producenten, leveranciers, andere netbeheerders, de regulator, openbare besturen, de academische wereld... en de verbruikers. Samenwerking en co-creatie zullen ongetwijfeld de boodschap zijn om **innovatieve oplossingen** uit te werken die inspelen op de behoeften van morgen.

Tot slot, **de toekomst ligt in diversificatie: op het vlak van energiebronnen via een alliantie tussen moleculen en elektronen, diversificatie op het vlak van expertise en activiteiten** zoals blijkt uit de talrijke rollen die Sibelga in de loop der jaren op zich heeft genomen, diversificatie op het vlak van de spelers op de energiemarkt. We zijn ervan overtuigd dat wij samen het energielandschap van morgen kunnen bouwen!

7. INFOGRAFIE

Naar een inclusief en gediversifieerd energielandschap zonder koolstof

Ons energielandschap is volop in verandering. De wil om het gebruik van fossiele brandstoffen zoveel mogelijk te verminderen werkt de opkomst van nieuwe elementen in de hand. Hernieuwbare productie-installaties, slimme netten, nieuwe opslag- en verwarmings-technologieën trekken de krijtlijnen van een energietoekomst waarin de verbruiker een steeds actievere rol zal spelen. Hoe zou het Brussels Gewest er in 2050 uit kunnen uitzien? We kijken even vooruit en baseren ons daarvoor op de concrete projecten en de nieuwe pistes die in deze uiteenzetting aan bod kwamen. We gaan er daarbij van uit dat die projecten en pistes bewaarheid worden. Er kunnen intussen natuurlijk nog nieuwe, vandaag onbekende uitdagingen en opportuniteiten opduiken die het eindbeeld kunnen wijzigen...

Naar een inclusief en gediversifieerd energielandschap zonder koolstof

1100

TALENTVOLLE EN
GEPASSIONEERDE
MEDEWERKERS

gaan de energieuitdagingen van vandaag en morgen aan.

DOELSTELLING

80%

tevredenheid van de residentiële klanten, ondernemingen en openbare besturen.

AANSTURING VAN
DE CABINES

25%

van onze middenspanninginstallaties zal op afstand bestuurd worden tegen 2027.

50%

WIST U DAT?

Aardgas maakt momenteel de helft uit van het totale energieverbruik in Brussel.

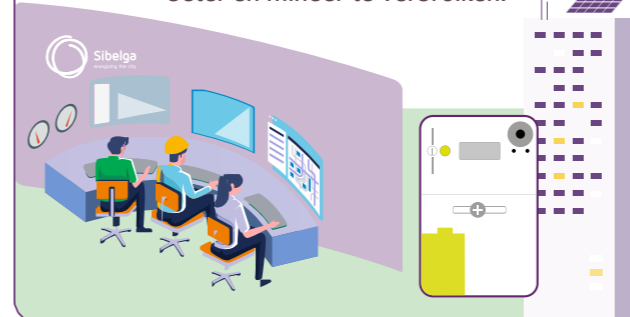
ONTWIKKELINGSPLAN 2023-2027

3 660 aftakkingen per jaar omgeschakeld naar 400 V.

SLIMME METERS

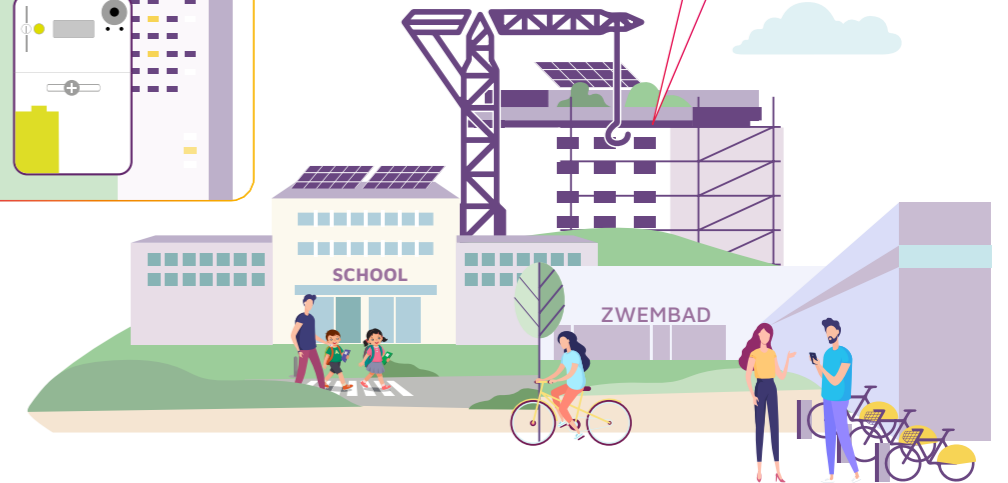
80%

slimme meters tegen 2030. En terbeschikkingstelling van een platform voor de opvolging van het energieverbruik om beter en minder te verbruiken.

RENOCLICK-PROGRAMMA

One-stop-shop voor performante en duurzame openbare gebouwen.

SMART LIGHTING

87 500

Voor de verlichtingstoestellen van de gemeenten stappen we tegen 2030 over op led- en slimme verlichting.

ELEKTRISCHE MOBILITEIT

22 000

elektrische laadpunten geïnstalleerd op de openbare wegen tegen 2035.

ENERGIEGEMEENSCHAP
productie en verbruik van
groene energie

Die groene en lokale energie levert milieu-, sociale en economische voordelen op. Voor steeds meer inclusiviteit.

SCA-001-2301-1-N1

Verantwoordelijke uitgever:
Raphaël Lefere
Afdeling Communicatie
Werkhuizenkaai 16
1000 Brussel

